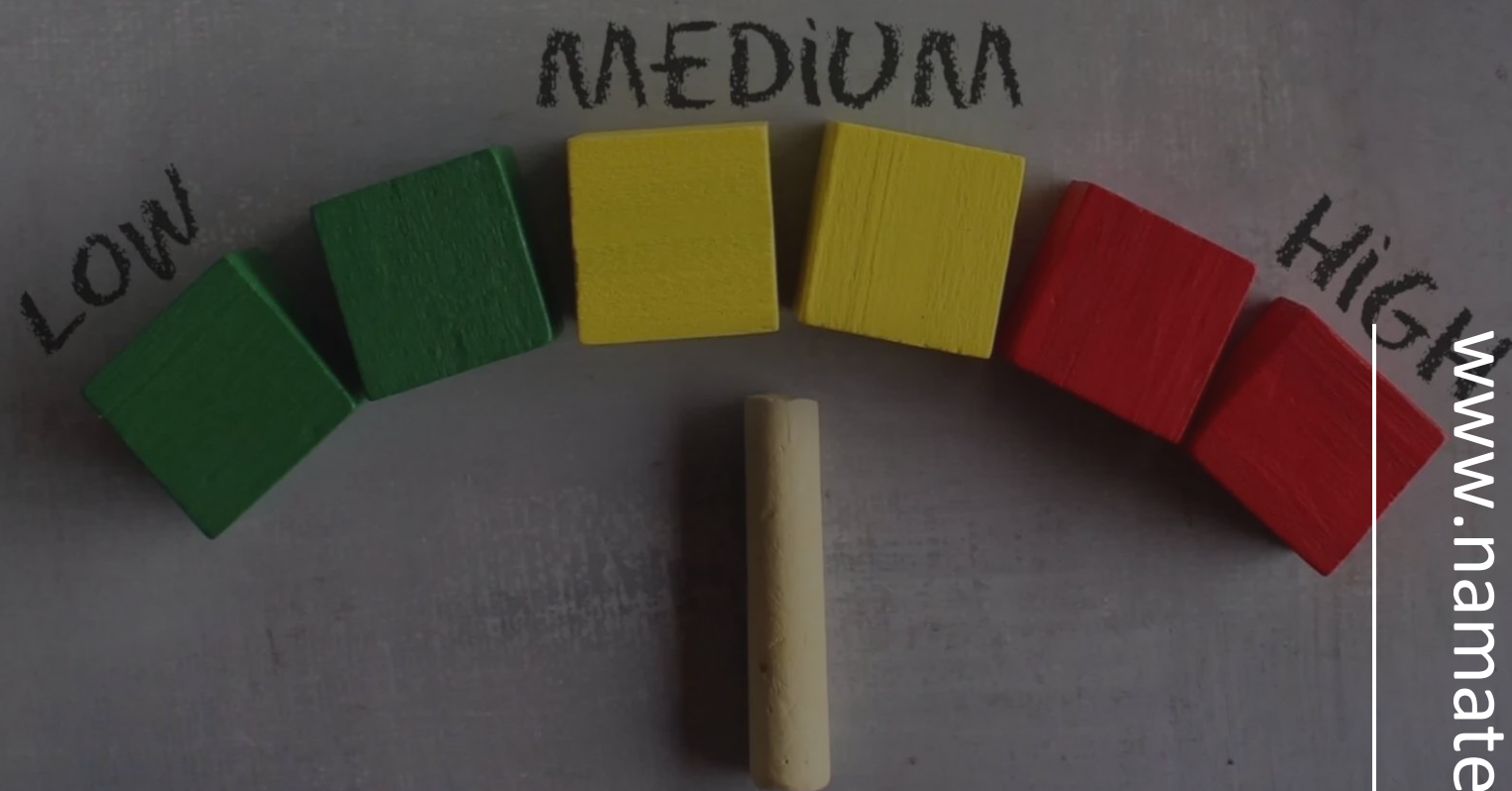

Namatek
True Education

www.namatek.com

Risk Control

کنترل ریسک چیست؟

فهرست مطالب

۱. کنترل ریسک چیست؟
۲. کنترل ریسک چگونه انجام می شود؟
۳. انواع رویکرد کنترل ریسک
۴. اهمیت کنترل ریسک
۵. مزایای کنترل ریسک
۶. چالش های کنترل ریسک
۷. نمونه هایی از راهکارهای کنترل ریسک در دنیای واقعی
۸. تفاوت کنترل ریسک با مدیریت ریسک

مؤثرترین شکل حذف هرگونه اقدام نامطلوب در سازمان، حذف و کنترل ریسک و خطرات مرتبط با آن است. برای این منظور، درک کامل ساختار فیزیکی سازمان و خطرات احتمالی مرتبط با آن‌ها حیاتی است. هنگامی که خطرات، شناسایی و حذف شدند، دور دوم ارزیابی انجام می‌شود تا اطمینان حاصل گردد که ریسک‌ها به‌طور کامل کنترل شده و از سیستم ریشه‌کن می‌شوند. در این مقاله سعی بر آن داریم تا مروری بر مفهوم کنترل ریسک انجام دهیم و به این مورد که تفاوت مدیریت ریسک با کنترل ریسک چیست بپردازیم.

کنترل ریسک چیست؟

کنترل ریسک یک استراتژی است که توسط کسب و کارها انجام می‌شود تا اطمینان حاصل گردد که هیچ رویداد ناخوشایندی در سازمان رخ نمی‌دهد که بتواند مانع از عملیات یا تهدیدی برای کارکنان آنها شود. برای کنترل ریسک استراتژی‌های متعددی وجود دارد که می‌توان برای از بین بردن خطرات از سیستم استفاده کرد.

شرکت‌ها می‌توانند از یک یا ترکیبی از دو استراتژی، هر کدام که برای سلسله مراتب کنترل ریسک خود مناسب بدانند، استفاده کنند. با تجزیه و تحلیل به موقع همه شرایط ممکن که می‌توانند بر فعالیت‌های تجاری تأثیر بگذارند، بنگاه اقتصادی می‌تواند به راحتی امور کسب و کار را به گونه‌ای مدیریت کند که بازده سهام‌داران شرکت به حداکثر برسد. اولین قدم برای موفقیت هر کسب و کاری در بلند مدت، ارزیابی ریسک است.

گام اولیه برای اجرای چنین اقداماتی این است که بتواند کنترل ریسک را انجام دهد؛ ولی نقش کنترل ریسک چیست و چه سودی دارد؟ کنترل ریسک نقش حیاتی در موفقیت هر بنگاه تجاری ایفا می‌کند، به این معنی که برای دستیابی به اهداف کسب و کار و اجرای فعالیت‌های تجاری طبق برنامه‌ریزی، باید تأثیر انواع مختلف ریسک‌ها را تجزیه و تحلیل کرد و از تأثیر آن جلوگیری کرد یا آن‌ها را به حداقل رساند. همچنین می‌توان گفت که شرکت در هر سطحی که باشد، ارزیابی و مدیریت صحیح ریسک‌های مرتبط با فعالیت‌های تجاری، گام مهمی برای کمک به هر بنگاه تجاری برای رسیدن به هدف خود است.

کنترل ریسک چگونه انجام می‌شود؟

کسب و کارهای مدرن با مجموعه متنوعی از موانع، رقبا و خطرات احتمالی روبه‌رو هستند. کنترل ریسک یک استراتژی تجاری مبتنی بر برنامه است که هدف آن شناسایی، ارزیابی و آماده‌سازی برای هرگونه ریسک و سایر پتانسیل‌های بلایای طبیعی و واقعی است که ممکن است با عملیات و اهداف سازمان تداخل داشته باشند. حال بحث این است که مراحل کنترل ریسک چیست و چگونه انجام می‌شود.

مفاهیم اصلی کنترل ریسک عبارت‌اند از:

اجتناب

اجتناب، بهترین روش کنترل ضرر است. به عنوان مثال، پس از کشف این که یک ماده شیمیایی مورد استفاده در تولید کالاهای یک شرکت برای کارگران خطرناک است، یک کارخانه‌دار باید یک ماده شیمیایی جایگزین امن برای محافظت از سلامت کارگران پیدا کند. با این حال، اجتناب همیشه ممکن نیست.

پیشگیری از ضرر

در این مرحله ریسک پذیرفته می‌شود؛ اما تلاش می‌گردد تا ضرر به حداقل برسد. به عنوان مثال، موجودی یک انبار مستعد سرقت است. از آنجایی که هیچ راهی برای جلوگیری از آن وجود ندارد، یک برنامه پیشگیری از تلفات ایجاد می‌گردد. این برنامه شامل گشت‌زنی نگهبانان امنیتی، دوربین‌های ویدئویی و امکانات ذخیره‌سازی ایمن است. بیمه نمونه دیگری از پیشگیری از ریسک است که به موجب قرارداد به شخص ثالث واگذار می‌شود.

کاهش ضرر

کاهش ضرر ریسک را می‌پذیرد و به دنبال محدود کردن ضرر در هنگام وقوع تهدید است. به عنوان مثال، شرکتی که مواد قابل‌اشتعال را در یک انبار ذخیره می‌کند، آبی‌پاش‌های پیشرفته آب را برای به حداقل رساندن آسیب در صورت آتش‌سوزی نصب می‌کند.

جداسازی

این مرحله شامل پراکندگی دارایی‌های کلیدی است. به طوری که رویدادهای فاجعه‌بار در یک مکان تنها در آن مکان بر تجارت تأثیر می‌گذارد. اگر همه دارایی‌ها در یک مکان قرار می‌گرفتند، کسب‌وکار با مشکلات جدی‌تری مواجه می‌شد. به عنوان مثال، یک شرکت از نیروی کار با تنوع جغرافیایی استفاده می‌کند تا در صورت بروز مشکلات در یک انبار، تولید ادامه یابد.

تکرار

این مرحله شامل ایجاد یک طرح پشتیبان، اغلب با استفاده از فناوری است. به عنوان مثال، از آنجا که خرابی سرور سیستم اطلاعاتی باعث توقف عملیات یک شرکت می‌شود، برای جلوگیری از توقف، در صورت خرابی سرور اصلی، یک سرور پشتیبان به راحتی در دسترس قرار می‌گیرد.

تنوع

در این مرحله برای کنترل ریسک منابع کسب و کار را برای ایجاد خطوط متعدد کسب و کار با ارائه محصولات یا خدمات متنوع در صنایع مختلف تخصیص می‌دهد و از دست دادن درآمد قابل توجه از یک خط منجر به آسیب جبران ناپذیری به ضرر شرکت نخواهد شد. برای مثال، یک رستوران علاوه بر سرو غذا، خواربارفروشی‌هایی نیز دارد که مجموعه‌ای از سس‌های سالاد، ماریناها و سس‌ها را در خود جای داده است.

هیچ یک از تکنیک‌های کنترل ریسک نمی‌تواند یک گلوله طلایی برای دور نگه داشتن یک شرکت از آسیب احتمالی باشد. در عمل، این تکنیک‌ها به درجات مختلف مورد استفاده قرار می‌گیرند و با رشد شرکت، تغییر اقتصاد و تغییر چشم‌انداز رقابتی تغییر خواهند کرد.

انواع رویکرد کنترل ریسک

برای کنترل ریسک دو رویکرد کلی کنترل ریسک فعال و واکنشی وجود دارد. در حالی که هر دو رویکرد دارای معایب و مزایایی هستند، سازمان‌های برای ارتقا کل سیستم کنترل ریسک خود، باید از هر دو استفاده کنند.

کنترل ریسک پیشگیرانه

این رویکرد شامل شناسایی و رسیدگی به ریسک‌های بالقوه قبل از تشدید آنها است. این مدل نیاز به یک رویکرد آینده نگر دارد و در آن، کسب و کارها به‌طور فعال به‌دنبال آسیب پذیری‌ها و اجرای اقدامات پیشگیرانه هستند. از این طریق، سازمان‌ها می‌توانند از اختلالات و زیان‌های احتمالی جلوگیری کنند.

کنترل ریسک واکنشی

این مدل شامل واکنش به ریسک‌ها پس از وقوع آنها می‌شود. در حالی که این رویکرد در برخی شرایط ضروری است؛ ولی ممکن است تکیه تنها بر اقدامات واکنشی، منجر به افزایش خسارت و هزینه‌های بازیابی شود. به‌طور

کلی کسب و کارها نیاز به یک رویکرد متعادل، ترکیبی از استراتژی‌های فعال و واکنشی برای مدیریت ریسک جامع دارند. هر دو رویکرد مزایا و معایب خود را دارند و ترکیب هر دو رویکرد به شرکت‌ها اجازه می‌دهد تا کنترل بیشتری بر ریسک‌هایی که کارکنان و کسب و کار در طول عملیات خود با آن روبه‌رو هستند را در دست بگیرند.

اهمیت کنترل ریسک

کسب و کارها هر روزه، با طیف وسیعی از خطرات از تهدیدات امنیت سایبری گرفته تا شکاف‌های رعایت مقررات روبه‌رو هستند. برای حفظ ثبات و اطمینان از موفقیت کسب‌وکار، آن‌ها باید اقدامات کنترل ریسک جدی را متناسب با هر ریسک خاص اجرا کنند. به عنوان یکی از جنبه‌های کلیدی مدیریت ریسک، کنترل ریسک به گونه‌ای طراحی شده است که احتمال تحقق بدترین نتایج را کاهش دهد و در عین حال اطمینان حاصل شود که در صورت وقوع این خطرات حداقل خسارت وجود خواهد داشت. با شناسایی تهدیدهای بالقوه و اجرای اقداماتی برای کاهش یا مدیریت آن‌ها، کسب و کارها می‌توانند از دارایی‌ها، شهرت و پایداری کلی خود محافظت کنند. علاوه بر آن، یک سیستم کنترل ریسک قوی اعتماد را در بین ذی‌نفعان از جمله مشتریان، سرمایه‌گذاران و کارمندان ایجاد می‌کند که این باعث

می‌شود تا کسب و کارها با چالش‌های پیش‌بینی‌نشده سازگار شوند و مزیت رقابتی را در بازار حفظ کنند.

مزایای کنترل ریسک

- برای اطلاع از این که مزایای کنترل ریسک چیست اجازه دهید از طریق نکات زیر مزایای ترکیب اقدامات کنترل ریسک در سازمان را درک کنیم:
- با کنترل چنین ریسک‌هایی و ارائه حداکثر بازده به سهام‌داران شرکت، نسخه ارزشی در سهم بازار شرکت ایجاد می‌شود.
 - اگر یک شرکت تیم خوبی برای تجزیه و تحلیل و کنترل اثرات ریسک‌ها داشته باشد، به راحتی می‌تواند وضعیت نامطلوبی را که ممکن است در آینده رخ دهد حفظ کند و زیان‌هایی را که ممکن است به دلیل چنین خطراتی رخ دهد، به حداقل برساند.

چالش‌های کنترل ریسک

علاوه بر مزایای ذکر شده در بالا، کنترل ریسک چالش‌هایی نیز به همراه دارد؛ اما در پاسخ به این که چالش‌های پیش‌روی کنترل ریسک چیست، موارد زیر را می‌توان یاد کرد:

نوسانات بازار و عوامل اقتصادی

بازارهای مالی می‌توانند غیرقابل پیش‌بینی باشند و شرایط اقتصادی به سرعت تغییر کند. این عوامل می‌توانند ریسک قابل توجهی را معرفی کنند و کنترل ریسک را چالش‌برانگیز کنند.

چالش‌های تکنولوژیکی و ریسک سایبری

با افزایش استفاده از فناوری در مدیریت ثروت، ریسک سایبری به یک نگرانی مهم تبدیل شده است. محافظت در برابر تهدیدات سایبری و تضمین امنیت داده‌ها جنبه‌های حیاتی کنترل ریسک هستند.

انتظارات مشتری و مسائل ارتباطی

مشتریان می‌توانند انتظارات متفاوتی در مورد ریسک و بازده داشته باشند که این مسئله، می‌تواند کنترل ریسک را چالش‌برانگیز کند. علاوه بر این، برقراری ارتباط مؤثر در مورد ریسک و استراتژی‌های کنترل ریسک نیز می‌تواند چالش برانگیز باشد.

نمونه‌هایی از راهکارهای کنترل ریسک در دنیای

واقعی

با توجه به سودمندی کنترل ریسک این فرآیند کاربردهای فراوانی دارد که از این بین می‌توان موارد زیر را یاد کرد:

سومیتومو الکترونیک و مقاومت در برابر بلایا

به عنوان بخشی از تلاش‌های سومیتومو الکترونیک برای مدیریت ریسک، این شرکت برنامه‌های تداوم کسب و کار (BCPs) را در سال مالی ۲۰۰۸ به عنوان

وسیله‌ای برای اطمینان از ادامه فعالیت‌های تجاری اصلی در صورت وقوع فاجعه توسعه داد.

BCP ها در پاسخ به مسائل ناشی از زلزله بزرگ ژاپن شرقی که در مارس ۲۰۱۱ رخ داد، نقش داشتند. از آنجایی که این زمین‌لرزه خسارات گسترده‌ای در مقیاس بی‌سابقه ایجاد کرد و بسیار بیشتر از خسارت‌های فرض شده در BCP ها بود، در برخی از مناطق طرح‌ها به نتیجه نرسیدند. براساس درس‌های گرفته شده از واکنش شرکت به زلزله، مدیران اجرایی به ترویج تمرین‌های عملی و برنامه‌های آموزشی، تأیید اثربخشی طرح‌ها و بهبود آن‌ها در صورت نیاز ادامه می‌دهند.

نشت نفت بریتانیا

به دنبال نشت نفت Deepwater Horizon در سال ۲۰۱۰، که یکی از بزرگ‌ترین بلایای زیست محیطی در تاریخ بود، بریتیش پترولیوم (BP) چندین اقدام کنترل خطر را اجرا کرد. بریتیش پترولیوم در سال ۲۰۱۵ با دولت ایالات متحده و پنج کشور حاشیه خلیج فارس، در نتیجه این نشت، ۲۰/۸ میلیارد دلار تسویه حساب کرد. از آن زمان این شرکت رویکرد مدیریت ریسک خود را برای جلوگیری از حوادث مشابه در آینده تقویت کرده است و بر بهبود فرهنگ ایمنی خود، (از جمله برگزاری دوره‌های آموزشی و تمرین‌های ایمنی منظم برای کارکنان، سرمایه‌گذاری در فناوری پیشرفته برای نظارت و کنترل بهتر عملیات حفاری و اجرای استانداردهای ایمنی دقیق در سراسر عملیات جهانی) تمرکز کرده است. این شرکت همچنین یک رویکرد سیستماتیک برای ارزیابی و مدیریت ریسک اتخاذ کرده است که شامل

شناسایی، ارزیابی و اولویت‌بندی ریسک‌ها و توسعه استراتژی‌های کنترل ریسک مناسب برای کاهش اثرات بالقوه است.

علاوه بر این BP تلاش‌های خود را برای ارتقای شفافیت و مشارکت ذی‌نفعان افزایش داده است. این شرکت اکنون یک گزارش پایداری سالانه منتشر می‌کند که اطلاعات دقیقی در مورد عملکرد ایمنی، زیست‌محیطی و اجتماعی و همچنین پیشرفت آن در اجرای اقدامات کنترل ریسک ارائه می‌دهد و این گشودگی به ذینفعان اجازه می‌دهد تا شرکت را در قبال اقدامات خود مسئول بدانند و فرهنگ بهبود مستمر در مدیریت ریسک را تقویت می‌کند.

زنجیره تأمین استارباکس

استارباکس، یک خرده‌فروش پیشرو جهانی قهوه، اقدامات کنترل ریسک مختلفی را برای مدیریت ریسک‌های زنجیره تأمین خود اجرا کرده است. این شرکت دانه‌های قهوه را از چندین منطقه در سراسر جهان تهیه می‌کند و آن را در برابر نوسانات عرضه و اختلالات احتمالی ناشی از آب‌وهوا، بی‌ثباتی سیاسی یا سایر رویدادهای پیش‌بینی نشده آسیب‌ناپذیر می‌کند. برای مقابله با این خطرات، استارباکس یک استراتژی منبع‌یابی متنوع را اتخاذ کرده است که شامل تهیه دانه‌های قهوه از طیف گسترده‌ای از تأمین‌کنندگان در مناطق مختلف است. این رویکرد به شرکت کمک می‌کند تا اتکای خود را به هر تأمین‌کننده یا منطقه‌ای کاهش دهد و از عرضه ثابت مواد خام اطمینان حاصل کند و تأثیر اختلالات احتمالی را به حداقل برساند. علاوه بر این، استارباکس مجموعه‌ای جامع از استانداردهای زنجیره تأمین را ایجاد کرده است که به‌عنوان شیوه‌های سهام قهوه و کشاورز (CAFE)

شناخته می‌شود. این استانداردها جنبه‌های مختلف تولید قهوه از جمله کیفیت، پایداری زیست‌محیطی و مسئولیت اجتماعی را پوشش می‌دهند و با همکاری نزدیک با تأمین‌کنندگان خود و انجام ممیزی‌های منظم، استارباکس می‌تواند از انطباق با این استانداردها اطمینان حاصل کند و در نتیجه خطر آسیب به شهرت و اختلالات احتمالی زنجیره تأمین را به حداقل برساند. همچنین، استارباکس از نرم‌افزار مدیریت زنجیره تأمین پیشرفته برای نظارت بر زنجیره تأمین جهانی خود در هر لحظه استفاده می‌کند که این شرکت را قادر می‌سازد تا خطرات احتمالی را زود شناسایی کند و اقدامات مناسب را برای کاهش آن‌ها انجام دهد.

این رویکرد پیشگیرانه برای کنترل ریسک به استارباکس کمک کرده است تا شهرت خود را برای قهوه با کیفیت بالا حفظ کند و یک زنجیره تأمین انعطاف‌پذیر و پایدار بسازد که از رشد مداوم آن پشتیبانی می‌کند.

تفاوت کنترل ریسک با مدیریت ریسک

کنترل ریسک و مدیریت ریسک دو بخش اساسی از تلاش‌های هر سازمان برای رویارویی با ریسک هستند. درک تفاوت بین این دو برای شناسایی

آسیب‌پذیری‌ها، نظارت بر ریسک‌ها و تصمیم‌گیری آگاهانه برای مدیریت مؤثر ریسک حیاتی است.

در پاسخ به این که تفاوت مدیریت و کنترل ریسک چیست، می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- کنترل ریسک به کاهش خطرات مرتبط با یک فعالیت یا موقعیت خاص اشاره دارد. در مقابل، مدیریت ریسک یک اصطلاح گسترده‌تر است که تمام تلاش شما برای شناسایی، ارزیابی و درمان ریسک‌ها در یک سازمان یا پروژه را در بر می‌گیرد.
- کنترل ریسک شامل اجرای اقداماتی برای کاهش احتمال یا تأثیر ریسک‌های بالقوه است. این ممکن است شامل استراتژی‌هایی مانند اجرای رویه‌های ایمنی، ایجاد سیستم‌های پشتیبان یا به‌کارگیری اقدامات پیشگیرانه برای کاهش احتمال نتایج بد باشد.
- به طور خاص، کنترل ریسک بر به‌حداقل رساندن اثر ریسک‌های شناسایی شده بر روی یک فعالیت یا پروژه خاص تمرکز دارد. این روش از نتایج ارزیابی ریسک برای شناسایی ریسک‌های احتمالی در عملیات یک شرکت استفاده می‌کند.
- از سوی دیگر، مدیریت ریسک فرآیندی گسترده‌تر و پیچیده‌تر است که انواع مختلفی از ریسک‌ها را در کل سازمان شناسایی، ارزیابی و درمان می‌کند. این شامل یک رویکرد کل‌نگر برای تجزیه و تحلیل تمام خطرات بالقوه، از جمله خطرات جدید ناشی از پیشرفت‌های تکنولوژیکی و تهدیدات امنیت سایبری است.

- به عبارت دیگر، کنترل ریسک بخشی از مدیریت ریسک است؛ اما تنها یک بخش. مدیریت ریسک چیزی بسیار بزرگ‌تر و گسترده‌تر است.

سخن آخر

در پاسخ به این سوال که کنترل ریسک چیست گفتیم که کنترل ریسک بخش مهمی از مدیریت کسب و کار مدرن است که شرکت‌ها را قادر می‌سازد تا خطرات و تهدیدات احتمالی برای عملیات و اهداف خود را شناسایی و ارزیابی کنند و آن‌ها را کاهش دهند. با اجرای ترکیبی از تکنیک‌های کنترل ریسک، مانند اجتناب، پیشگیری از ضرر، کاهش ضرر، جداسازی، تکرار و تنوع شرکت‌ها می‌توانند در معرض خطر قرار گرفتن خود را به حداقل برسانند و انعطاف‌پذیری خود را افزایش دهند.

به این معنی که برای دستیابی به اهداف و مقاصد کسب‌وکار و اجرای فعالیت‌های تجاری طبق برنامه‌ریزی، باید تأثیر انواع مختلف ریسک‌ها را تجزیه و تحلیل کرد و از آن جلوگیری کرد تا تأثیر چنین خطراتی را بر تجارت به حداقل رساند. همان‌طور که محیط کسب‌وکار به تکامل خود ادامه می‌دهد، شرکت‌ها باید در تلاش‌های کنترل ریسک خود هوشیار و سازگار باقی بمانند تا از موفقیت و پایداری بلند مدت اطمینان حاصل کنند.